Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Wprowadzenie do archeologii , PG_00203169		
Kierunek studiów	Ochrona dóbr kultury i muzealnictwo (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2026/2027
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	1	Język wykładowy	polski
Semestr studiów	2	Liczba punktów ECTS	2.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	zaliczenie
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Historii Sztuki -> Zakład Teorii Sztuki		
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Dorota Sakowicz	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu	dr Dorota Sakowicz	

Formy zajęć						
Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy				
Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
Liczba godzin pracy studenta	30	2.0	18.0	50

Cel przedmiotu
Wprowadzenie do podstawowych zagadnień dyscypliny. Umiejscowienie archeologii w kontekście nauk historycznych i antropologicznych. Kształtowanie pojmowania źródeł archeologicznych i procesów źródłotwórczych. Przybliżenie historii interpretacji archeologicznych, jako historii dostrzegania różnorodności źródeł archeologicznych oraz zmienności koncepcji narracji archeologicznej. Wprowadzenie do ochrony dziedzictwa archeologicznego i postrzegania społecznego kontekstu archeologii.

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[ODKML3_K02] Jest gotów do podejmowania działań na rzecz ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego regionu, Polski i Europy	Zna dostępne możliwości działań na rzecz ochrony dziedzictwa archeologicznego Polski	[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ODKML3_W08] Zna i rozumie najwazniejsze ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego		
	[ODKML3_W07] Ma zaawansowaną i uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu ochrony i utrzymania dziedzictwa kulturowego		
	[ODKML3_K04] Jest gotów do uznania i poszanowania różnych punktów widzenia determinowanych różnym podłożem narodowym i kulturowym; okazywania zrozumienia dla świata wartości i postaw ludzi w różnych okresach i kontekstach historycznych	Jest świadomy różnych podejść do poszanowania dziedzictwa kulturowego, które determinowane są odmiennym podłożem narodowym i kulturowym. Rozumie, że podejście to było zmienne w różnych okresach i kontekstach historycznych.	[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ODKML3_W05] Ma zaawansowaną wiedzę o powiązaniach nauk o sztuce z innymi naukami humanistycznymi oraz społecznymi: historią, kulturoznawstwem, filozofią, psychologią, ekonomią, socjologią, etnologią, antropologią, teologią	Ma zaawansowaną wiedzę o powiązaniach nauk o sztuce z archeologią i ma świadomość pozytywnych efektów badań interdyscyplinarnych	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ODKML3_U06] Definiuje, objaśnia i stosuje poprawnie w mowie i w piśmie podstawowe terminy i pojęcia właściwe dla nauk o sztuce i nauk pokrewnych w pracy nad wybranymi tematami oraz epokami	Definiuje, objaśnia i stosuje poprawnie w mowie i w piśmie podstawowe terminy i pojęcia właściwe dla archeologii	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny

Treści przedmiotu	Czym jest archeologia? Między humanistyką a naukami przyrodniczymi. Podstawowe pojęcia archeologii i nauki pomocnicze archeologii. Narracje w archeologii (ewolucjonizm klasyczny, archeologia historyczno-kulturowa, dyfuzjonizm i migracjonizm, funkcjonalizm, archeologia procesualna, strukturalizm, archeologia kognitywna, archeologia postprocesualna). Granice i przyszłość archeologii. Źródła archeologiczne i procesy źródłotwórcze. Wykopaliska archeologiczne, jako sposób poznawania przeszłości. Datowanie w archeologii. Analizowanie przeszłości. Klasyfikacje w archeologii. Społeczny kontekst archeologii: do kogo należy przeszłość? Archeologia tożsamości. Ochrona dziedzictwa archeologicznego. Etyka w archeologii.
Wymagania wstępne i dodatkowe	Najogólniejsze wiadomości z zakresu historii i geografii; umiejętność samodzielnej lektury.

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
kolokwium pisemne	51.0%	80.0%
obecność	75.0%	20.0%

Zalecana lista lektur

Podstawowa lista lektur	Renfrew, C., Bahn, P., 2002. *Archeologia. Teorie, metody, praktyka*. Prószyński i s-ka. Ławecka D., 2003, *Wstęp do archeologii*, Wydawnictwo Naukowe PWN Ashmore, W., R.J. Sharer, R.J., 2008. *Odkrywanie przeszłości. Wprowadzenie do archeologii*. Kraków: Avalon.
Uzupełniająca lista lektur	Johnson, M., 2013. *Teoria archeologii. Wprowadzenie*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego. Fagan B., 2021, *Krótka historia archeologii*, Wydawnictwo RM Kobyliński Z., 2009, *Własność dziedzictwa kulturowego*, Warszawa: Instytut Archeologii i Etnologii PAN
Adresy eZasobów	

Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Podstawowe pojęcia archeologii i nauki pomocnicze archeologii. Narracje w archeologii (ewolucjonizm klasyczny, archeologia historyczno-kulturowa, dyfuzjonizm i migracjonizm, funkcjonalizm, archeologia procesualna, strukturalizm, archeologia kognitywna, archeologia postprocesualna). Granice i przyszłość archeologii. Źródła archeologiczne i procesy źródłotwórcze. Wykopaliska archeologiczne, jako sposób poznawania przeszłości.
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.